

Willen mensen nog vechten op verzoek van een overheid waarvan ze volkomen vervreemd zijn?

Posted on 15 oktober 2026 by Arnout Nuijt

Stapje voor stapje raakt ons land steeds dichterbij een gewapend treffen met Rusland. Zo verklaarde onlangs onze minister van Defensie dat Rusland onze vijand is.

Nu is het, zeker gezien de decennialange agressie van Rusland tegen enkele buurlanden die vroeger deel uitmaakten van het Russische Rijk of de Sovjet-Unie en gezien de steun die Europa geeft aan de overlevingsstrijd van Oekraïne, natuurlijk klip en klaar dat, als er één land is dat een potentiële dreiging vormt voor Nederland en Europa, alleen Rusland voor die kwalificatie in aanmerking komt.

Maar hoe gaat dit aflopen? En zijn Nederlanders anno 2026 wel bereid te vechten tegen het verre Rusland? En hoe krijgt deze regering een overgrote meerderheid van het volk achter zich?

Geringe strijdlust

Al jaren wordt de bevolking ondervraagd over de wil tot vechten en de resultaten liegen er niet om. Nederlanders zouden maar in beperkte mate bereid zijn de wapens op te pakken om hun land te verdedigen. Op de vraagstellingen van deze peilingen is vaak het een en ander af te dingen, maar één conclusie is jarenlang constant gebleven: Nederlanders scoren in internationaal verband bijzonder laag als het gaat om de drang hun land te verdedigen.

Hoewel de algemene strijdlust beperkt is tot (volgens een peiling van [Ipsos I&O](#) uit 2025) slechts 17 procent van alle Nederlanders, ligt dat percentage onder jonge mannen (18-34 jaar) op 30 procent. Uit een meer recent gehouden onderzoek door [Instituut Clingendael](#) blijkt echter dat het aantal Nederlanders dat ons land wil verdedigen verrassend sterk gestegen zou zijn tot rond de 50%. Overigens bleek uit hetzelfde onderzoek dat bijna de helft van de Nederlanders er niet op vertrouwt dat de overheid het geld voor defensie goed zal besteden en dat slechts 40% het eens is met de NAVO-bestedingsnorm van 5% van het bnp.

Maar goed, een bevolkingspercentage van 30-50% dat wil vechten levert op zich een flinke *pool* om uit te rekruteren. Met de huidige staat van de technologie en de aard van moderne oorlogvoering heb je immers de enorme legers van weleer niet meer nodig. Zo heeft het Nederlandse leger op dit moment [bijna 47.000 beroepsmilitairen op eels en totaal defensieapparaat van 86.000 mannen en vrouwen](#) (inclusief burgers en reservisten). Van die beroepsmilitairen kun je er hooguit zo'n 12.000 rekenen tot echte gevechtstroepen (de drie landmachtbrigades, het Korps Mariniers en het Korps Commandotroepen).

Het plan is om deze aantallen de komende jaren te laten groeien tot meer dan 100.000 mensen, maar de opleidingscapaciteit is beperkt. Dat betekent dat er eerder duizenden militairen per jaar getraind kunnen worden dan tienduizenden.

Stel, er komt oorlog

Laten we inzake de wil om te vechten echter een aantal dingen onderscheiden. In het geval ons land – net als in 1940 – wordt binnengevallen door een abject regime dat ons voorgoed wil onderwerpen, zullen er altijd voldoende burgers bereid zijn om voor hun land, stad, familie, bezit, toekomst, vrienden of streek te vechten.

Maar stel, er komt oorlog met Rusland. Nee, geen grootscheepse inval, maar juist datgene waarvoor de afgelopen jaren steeds vaker wordt gewaarschuwd: een ongrijpbare hybride oorlog (die al aan de gang is in cyberspace en door middel van sabotage) of een aanval door Rusland op één van de Baltische staten. Premier Jetten roept, staande voor een grote Nederlandse vlag, alle Nederlanders op om dienst te nemen en tegen de agressor te strijden, want 'ons land kan het volgende doelwit van de Russen zijn'.

Kat uit de boom kijken

En daar zit de kneep. Voor zover bekend heeft geen van de onderzoeken naar de bereidheid van onze burgers om te vechten de veel concretere (en, toegegeven, gemene) vraag gesteld: bent u bereid de wapens op te nemen als Rusland een beperkte inval doet in Estland om het in hoofdzaak door Russen bevolkte stadje Narva weer in te lijven?

Los van een klein deel van de bevolking dat gelooft dat Rusland de meest onschuldige natie op aarde is en los van een andere minderheid die enthousiast de wapens op zal pakken, zal de meerderheid van de Nederlanders in dit geval een rationele calculatie maken of de kat uit de boom kijken. Waarom zouden zij gehoor geven aan zo'n oproep van onze premier?

Nationalisme is lang bestempeld als fout

Traditioneel en historisch nemen mensen dienst vanwege sociale omstandigheden, zucht naar avontuur, eer en roem, uit familietraditie, aantasting van persoonlijke belangen, uit overtuiging – bijvoorbeeld om tegen het communisme dan wel tegen het fascisme te strijden – of vanuit patriottisme.

Patriottisme. De Staat der Nederlanden heeft haar functioneel patriottisme (iets waar bijvoorbeeld de Franse Republiek wel goed in is) tientallen jaren lang verwaarloosd en zelfs in de ban gedaan. Elke hint ernaar of elke neiging naar nationalisme is generaties lang als fout bestempeld. Tot voor kort was zelfs het zwaaien met de Nederlandse driekleur een doodzonde: het was volgens het politieke establishment een uiting van extreemrechts. Je zou er zelfs mensen 'mee buiten sluiten', iets wat blijkbaar niet van toepassing is op zwaaien met een Palestijnse of Hamasvlag. Dat de vlag sinds de laatste verkiezingscampagne weliswaar heel opportuun door anderen is overgenomen als nationaal symbool, is

weinig overtuigend en komt bovendien rijkelijk laat.

Nee, de mate waarin Nederlanders bereid zullen zijn te vechten zal afhangen van de aard van het conflict en niet omdat onze premier zich ooit in een Nederlandse vlag. Mocht ons land meedogenloze bombardementen te wachten staan die niet alleen havens, energiecentrales, gasopslagplaatsen en datacenters tot doel hebben maar ook burgerslachtoffers eisen, dan zal de bereidheid om te vechten zienderogen toenemen.

Krijgt ons land slechts te maken met onduidelijke sabotageacties die resulteren in vervelende stroom- en internetstoringen, dan blijft die bereidheid waarschijnlijk stukken lager. Temeer omdat er dan niets is om tegen te vechten, want cyberaanvallen zijn geen reden om het leger in te zetten. Wat dan nodig is zijn keiharde tegenacties op hetzelfde vlak, zodat Moskou weet dat ook operaties die nét onder de drempel van een conventionele oorlog blijven niet zonder gevolgen zijn.

Besluit tot oorlog hangt af van Duitsland

En wat als de huidige Amerikaanse president in geval van een Russische inval in Estland weigert de NAVO te activeren en Europa er alleen voor staat? Dat is vandaag de dag een zeer reëel scenario. Of als Europa verdeeld raakt, het zuiden van ons continent zich liever afzijdig houdt en alleen Noordwest-Europa zich moet opmaken voor de strijd? Zal dat een positief of eerder een negatief effect hebben op de wil om te vechten? En bovendien, met onze landmacht geïntegreerd in de Duitse *Bundeswehr* zal elke besluit tot inzet van ons leger in de eerste plaats afhangen van Berlijn. Zonder Duitsland kunnen we immers geen landoorlog vechten.

Burger is klaar met de overheid

De calculerende Nederlander uit ons scenario van een Russische bezetting van Narva herbergt nog een ander, veel ingrijpender sentiment: dat van een gigantisch historisch verlies van [vertrouwen in de regering](#) en in de politiek in het algemeen. Veel burgers wantrouwen de huidige regering en niet ten onrechte: zij zien uitsluitend hogere belastingen, torenhoge energiekosten, duurder levensonderhoud, dure en onnodige milieuprojecten (zoals de straks verplichte warmtepomp), een

afgedwongen verkleining van de boerenstand, het onvermogen of onwil om [paal en perk te stellen aan de asielmigratie](#), het tegen de wens van de bevolking in bijna autistisch vasthouden aan de Spreidingswet en [huizen die alleen nog voor asielmigranten lijken te worden gebouwd](#).

En *last but not least* zijn deze burgers – net als de nationale driekleur – al decennia grotendeels ten onrechte (uitzonderingen daargelaten) tot extreemrechts bestempeld als zij zich tegen bovengenoemde plannen en maatregelen verzetten of er kritiek op hebben. En daar zijn ze volledig klaar mee.

Miljoenen Nederlanders zullen zich afvragen of ze hun leven of dat van hun schaarse kinderen in de waagschaal moeten leggen voor een steeds verder van de burger vervreemde regering, die in hun ogen hun belangen verkwaanselt aan asiel- en klimaatlobbies die de burgers de kast opjagen of het vel over de oren trekken, die de veiligheid op straat niet kan waarborgen en die onverholen minachting lijkt uit te stralen richting grote aantallen kiezers.

Nu is het traditioneel juist het wat conservatievere deel van de bevolking dat zich aangetrokken voelt tot het krijgsbedrijf, maar deze groep maakt zich in deze tijd meer zorgen over zaken als koopkrachtverlies, binnenlandse veiligheid en toenemende islamisering. Verwacht de regering dat ook deze mensen meevechten in een oorlog tegen Rusland?

Handreiking

Zo ja, dan moeten de rijen worden gesloten en is een handreiking aan de tot extreemrechts gemaakten op zijn plaats: de regering legt de asielindustrie aan banden, sluit de grenzen (het is immers oorlog), schort de voor de burger geldverslindende milieumaatregelen op en verlaagt de accijnzen op energie. Miljoenen burgers zullen zich weer wat meer erkend voelen door de eigen regering en wellicht pakt een aantal van hen de wapens op, nu hun land weer wat meer hun land is geworden.

Maar van een oorlog die niet door de VS wordt gesteund, die ver van huis en haard moet worden uitgevochten ten koste van hoge verliezen, op verzoek van een regering en een politiek-bestuurlijke elite die totaal vervreemd zijn van de gewone burger, zullen miljoenen Nederlandse burgers zich afzijdig houden.

Zal een toenemende oorlogsdreiging de minderheidsregering dwingen over haar eigen schaduw heen te springen?

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!